

V-O-1.2

TIỀN HÓA CHÂU THỔ SÔNG CỬU LONG GIAI ĐOẠN HOLOCEN- HIỆN TẠI TƯƠNG ỨNG VỚI THAY ĐỔI MỨC NƯỚC BIỂN VÀ TÁC ĐỘNG CỦA CON NGƯỜI

Nguyễn Văn Lập, Tạ Thị Kim Oanh

Viện Địa Lý Tài nguyên Tp.HCM, Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam

Tóm tắt

Châu thổ sông Cửu Long bồi lấn nhanh ra biển trong suốt 6.000 năm cuối khi mực nước biển đạt mức cao và lùi sau đó. Tuy được thành tạo trong thời gian ngắn nhưng tiến hóa châu thổ có sự thay đổi. Khoảng 3.000 năm cách nay, châu thổ sông Cửu Long thay đổi từ dạng triều ưu thế sang triều- sóng ưu thế ở khu vực giữa sông Tiền và sông Hậu, trong khi rìa đồng bằng ở Cà Mau đặc trưng bởi triều ưu thế. Những thay đổi này được xác định bởi quá trình trầm tích và các đặc trưng địa mạo. Tốc độ bồi lấn châu thổ dạng triều- sóng ưu thế trong khoảng 2.000- 3.000 năm cuối, khoảng 8- 20 m/năm, nhỏ hơn so với dạng triều ưu thế khoảng 40- 60 m/năm.

Ảnh hưởng của thay đổi khí hậu toàn cầu và mực nước biển dâng đến bờ biển châu thổ sông Cửu Long được xác định. Khoảng 50- 60 năm gần đây, xói lở bờ biển xảy ra khá nghiêm trọng ở một số nơi trong tỉnh Bến Tre, Trà Vinh và Cà Mau. Nghiên cứu tiến hóa châu thổ trong điều kiện tự nhiên và thay đổi bờ biển khoảng vài chục đến trăm năm gần đây góp phần quan trọng đánh giá tác động của biến đổi khí hậu và mực nước biển dâng đến đới bờ biển nhằm dự báo xu hướng biến đổi trong tương lai.

EVOLUTION OF THE MEKONG RIVER DELTA IN HOLOCENE-RECENT RESPONDING TO SEA-LEVEL CHANGE AND HUMAN IMPACTS

Nguyen Van Lap, Ta Thi Kim Oanh

Ho Chi Minh City Institute of Resources Geography, VAST

Abstract

Mekong River Delta (MRD) has been prograding during the sea-level highstand and the subsequent period of slightly falling in the last 6 ky. Since the last 3 ky, the progradational delta has evolved from a tide-dominated delta to the present mixed tide- and wave- dominated delta among Mekong and Bassac river area, meanwhile, tide-dominated delta has been characterized in the Ca Mau delta margin. These changes are well recognized by the depositional process and geomorphological characteristics. Progradational rate is approximately of 8- 20 m/y in the mixed tide- and wave- dominated delta to be smaller than those of the tide-dominated delta reaching 40- 60 m/y in the last 2.000- 3.000 years.

Impacts of global climate change and sea-level rising to the coastline in the MRD are recognized. In the last 50- 60 years, coastal erosion has been occurred severely at some places in Ben Tre, Tra Vinh and Ca Mau provinces. Compiling delta evolution under natural conditions and coastline variation around several ten to hundred year scale plays important role to assess the impacts of global climate change and sea- level rising to coastal zone to predict its tendency in future.